

HAYA ve İFFET

<https://www.youtube.com/watch?v=7hz4jBbhiWU>

<https://www.youtube.com/watch?v=dabiKp3WLiE>

Sorular:

1. Hayalı insan deyince ne anlıyorsunuz?
2. Haya ve iffet kahramanlarından üç tane yazınız.
3. Seddi zerai ne demektir, misallerle izah ediniz?

HAYA

Hayâ, insan fıtratının ahlâkî yönüdür. İmandan kaynaktır. Akıl imanı, iman hayâyı gerektirir. İman zaafa uğradıkça hayâ duygusu azalır. Hayâ duygusu azaldıkça ahlak bakımından yıkıma uğrar. Bunun için peygamberimiz (sav) **“Hayâ imandandır.”** (Buhârî, İmân 16, Edeb 77; Müslim, İmân 57–59) **“Hayânın bütünü hayırdır”** (Müslim, İman, 61) buyurmuşlardır. **Hayâ, bir insanın hata ettiği ve kusuru yüzüne söylendiği veya bir günaha girdiği zaman yüzünün kızarması, vücudunun bunalması ve sıkıntıdan terlemesidir.** İşte bu sebeptendir ki peygamberler **“utanmıyorsanız dilediğinizi yapabilirsiniz”** demişlerdir. Hayâ, edep, mahcubiyet, ar ve namus duygusu ve nefsin çirkin şeylerden sıkılmasıdır. Kişinin kusur ve hatadan dolayı utanıp sıkılmasıdır. Peygamberimiz (sav) **“haya imandan bir şubedir”** (Buhârî, İmân 3; Müslim, İmân 58; Ebû Dâvûd, Sünnet 14; Tirmizî, Birr 80; Nesâî, İmân 16; İbni Mâce, Mukaddime 9) buyurmuşlardır.

Peygamberimiz (sav) bu anlamda en çok haya ve edeb sahibiydi. Sahabeler peygamberimizin (sav) bu ahlakını bize şöyle anlatırlar. **“Peygamberimiz (sav) kimsenin hatasını ve günahını yüzüne vurmaz ve mahcup etmezdi. Hoşlanmadığı bir şeyi görse hayasından onu söylemezdi; ama biz onun yüzünden hemen anlardık”** (Buhârî, Edeb 77, Menâkıb 23; Müslim, Fedâilu'n-Nebi, 67) diyorlardı. Peygamberimiz (sav) hayâ duygusuna o derece önem verirdi ki **“Her dinin kendisine has bir ahlakı vardır. İslam dininin ahlakı da hayâ'dır”** (Muvatta, Hüsn-ü Hulk, 9; İbn-i Mâce, Zühd, 17) buyururlardı. Peygamberimiz (sav) iyiliği de **“güzel ahlak”** olarak vasıflandırır. **“İyilik güzel ahlaktır. Kötülük ve günah da insanın kalbini rahatsız eden ve başkasının görmesinden çekindiği şeydir”** (Müslim, Birr, 15; Tirmizi, Zühd, 52) buyurur. **Başkasının görmesinden çekinmek ise hayadır.** Bu sebeple peygamberimiz (sav) **“Hayanın her nevi hayırdır”** (Müslim, İman, 61) buyurmuşlardır.

Gerçek hayâ Allah'tan utanmaktır. Kişi Allah'tan utanırsa kimsenin görmediği yerde de edeb ve terbiye sınırlarını aşmaz. Kimsenin görmediği yerde edebe riayet eden başkasın yanında ve toplum içinde elbette edeb sınırını aşmaz. Daima edepli ve terbiyeli bulunur. Peygamberimiz (sav) **“Allah'tan hakkıyla haya edin”** buyurdular. Sahabeler sordular: **“Allah'tan nasıl utanacağız?”** Peygamberimiz (sav) cevap verdi: **“Allah'tan haya etmek, başı ve onun taşıdıklarını, (yani, beyninden geçen düşünceleri, gözü, kulağı, dili korumak) mideyi ve onun**

içine koyduklarınızı iyi muhafaza etmek, ölümü ve kabri hatırlamak ve buna göre davranmaktır. Kim ahreti isterse dünyanın süsünü ve ziynetini terk etmeli, ahret hesabına dünyaya bakmalı, çalışmalı ve ahret hesabına harcamalıdır. Ahreti dünyaya tercih etmelidir. Kim bu dediğimi yaparsa o zaman Allah'tan hakkıyla haya etmiş olur" (Tirmizi, Kıyamet, 25) buyurdular.

Hayâ duygusu ikiye ayrılır.

Birincisi, fitrî olan hayâ duygusudur ki insanın başkasının yanında açılması haram olan yerleri açmaktan utanmaktır. Buna "setr-i avret" adı verilir. Avretin ne olduğu bellidir. Kadının eli ve yüzü hariç bütün bedenidir. Erkeğin ise göbeği ile diz kapağı dahil bu ikisinin arasındır. Avretini başkasına göstermek bu durumda hayasızlıktır. Bu fitrî bir duygu olduğu için insanda ilk olarak teşekkül eden duygu budur. Bu sebeple üç yaşında bir çocukta ilk olarak bu duygu ortaya çıkar. Sonra diğer ahlâkî özellikler buna endeksli olarak gelişme kaydeder. Bu sebeple ahlakçılar mürebbilere "çocuk utanmaya başladığı andan itibaren eğitime başlanmalıdır" derler. Bilginler demişlerdir ki "kim hayâ elbisesini giyerse hiç kimse onun ayıbını göremez" demişlerdir. Hatta Aristoteles'e sormuşlar: Kadınların en çok sevicecek yönü neresidir?" Aristo cevaben "Hayâ'dan kaynaklanan yüzünün kızarmasıdır" demiştir. İslam bilginleri "Hayâ ile sukut iman ağacının iki dalı ve gülü, çirkin söz ve yalan münafığın iki dikenidir" demişlerdir.

İkincisi, insanın başkasını rahatsız etmekten ve başkasını utandırmaktan sakınması ve ahlâkî bakımdan edep ve terbiye sınırlarından dışarı çıkmamaktır. Hayanın bu kısmı da üçe ayrılır: Birincisi, Allah'tan hayâ etmek. Bunun asgarisi farzları yapıp haramdan kaçmaktır. İkincisi, insanlardan hayâ etmek. Edeb dışı davranışlardan kaçınmak, insanlara eza ve cefa etmemektir. Zaten Allah'tan sakınan insanlardan hayâ eder. Üçüncüsü, kendi nefsinden hayâ etmek ise yalnız da olsa günaha girmemektir.

"Hayanın azlığı insanı zamanla küfre götürür" buyurur peygamberimiz. (sav) Yine "Hayâ iman nizamıdır. Bir şeyin nizamı bozulunca parçalanır ve dağılır. Dinin ahlaki hayadır" (İbn-i Mâce, Zühd, 17) buyurmuşlardır. İslam bilginleri "En büyük ilim ve heybet hayadır. Bu ise, Allah'ın nimetlerini görmek ve ibadette de kendi kusurlarını görmektir. Bu sebeple hayâ kalbin kapısını çalar, şayet burada züht ve vera' bulursa konaklar, aksi taktirde geçip gider" demişlerdir.

Peygamberimiz (sav) "İnsanlara nazaran Allah haya edilmeye daha layıktır. Her şeyden önce Allah'tan haya etmek ve utanmak gerekir" (İbn-i Mâce, Nikah, 28) buyurmuşlardır. Bu durumda bir kimse evinde ve hatta tuvalette dahi olsa elinden geldiği kadar örtünmeye dikkat etmelidir. Evde hiç kimse görmüyor diye açık ve çıplak bir vaziyette bulunması en azından kendisine ve üzerinde bulunan Kiramen Kâtibîn meleklerine karşı hayâsızlıktır. Peygamberimiz (sav) "Kadın kadının, erkek erkeğin avretine bakmasın" (Müslim, Hayz, 74; İbn-i Mâce, Kitab-u Tahare, 137) buyurmuşlardır. Kadının kadın avretine, erkeğin erkek avretine bakması haram olunca kadının erkeğin, erkeğin de kadının avretine bakmasının ne derece günah olduğu elbette anlaşılır.

Edep ve hayâ Allah'ın rahmetini celbeder. "Edepsiz Allah'ın rahmetine mahrum kalır." Edebin başı ise hayâdır. Hayâsız bir kimse en başta edepsiz sayılır. Böyle biri elbette Allah'ın

rahmetinden mahrumdur. Allah'ın rahmetinin tecelli ettiği yerde melekler bulunur, rahmetin tecelli etmediği yerde melekler bulunmayacağı için “Evde başı açık kadın bulunda rahmet melekleri oradan kaçar” denilmiştir.

Peygamberimiz (sav) yol kenarında oturmayı yasaklamış, ancak mecburen oturmak ve beklemek durumunda olanlara “**Kimseye eza etmemek, köre ve yaşlıya yardımcı olmak, selam vermek ve almak, gelip geçen kadınlara bakmamak şartı ile**” (Tecrid-i Sarih, 12:187) müsaade buyurmuşlardır.

Bir hadis-i kutside “**Namahreme bakmak şeytanın oklarından bir oktur. Her kim Allah'tan korkarak harama bakmazsa Allah onun kalbine imanın halâvetini verir. O kimse bunun celadet ve halâvetini, heybet ve tatlılığını kalbinden hisseder**” (Kutsi Hadisler, H. Hüsnü Erdem, 28) buyrulmuştur.

İmam-ı Şafii hazretleri “**Haramı nazar nisyan verir**” demiştir. Bunu izah eden Bediüzzaman “ahir zamanda hafızların göğsünden Kur'an kaldırılır” hadisini nazara vererek “**Bu asırda açık saçıklık yüzünden, hususan bu sıcak memleketlerde harama bakmak hevesat-ı nefsanıyeyi galeyana getirir. Vücut su-i istimalat ve israfat ile haftada birkaç defa gusle mecbur olur. Bunda da tıbben kuvve-i hafızasına zaaf gelir. Bunun için elden geldikçe namahreme nazar etmemek gerekir**” (Kastamonu Lâhikası, 2006, s.181-182) şeklinde izah etmiştir.

Bediüzzaman bizzat kendisi harama nazar etmekten kaçması ve bu konudaki takvası ile bu zamanda bize örnektir. Başta Bitlis Valisinin evinde yirmi yaşlarında üç sene kaldığı halde onun altı kızından hiçbirisini tanımadığını herkes hayretle karşılamıştır. “Neden bakmıyorsun” dedikleri zaman da “İlmin izzetini korumak bakmama engel oluyor” demesi meşhurdur. Hem İstanbul'da gerek kaldığı yerler itibarıyla gerekse katıldığı şenlikler bakımından kadınları görmemesi mümkün olmayan durumlarda dahi kendisini tarassut eden Molla Seyid Taha ve Hacı İlyas hayretle karşılamışlardır. “Senin bu haline hayret ettik” dedikleri zaman da “Lüzumsuz geçici günahlı zevklerin akıbeti elemeler, teessüfler olmasından istemiyorum” (Tarihçe-i Hayat, 2006, s.792-793) demiştir.

Bediüzzaman işte bu derece harama bakmaktan kaçındığı için bir sayfayı bir defa okumakla ezberleyecek derecede zekâ ve kuvvetli hafızaya sahip olduğu tarihen sabittir. Peygamberimiz (sav) “**Beldelerin Allah'a en sevimli olanı mescitlerdir ki orada Allah'ın zikri vardır. En sevimsiz olanı ise çarşı ve pazarlardır ki orada yalan ve haram vardır**” (Ramuz, 16) buyurur. Bu sebepledir ki Bediüzzaman çarşıdan geçerken dahi şemsiyesini yanından ayırmaz hem kendisine bakmalarını, hem de istenmeyen bakışları bununla önlerdi. Hatta İslam bilginleri demişlerdir ki “**Bir insan camiye gidip gelirken kebaire, yani büyük günahlara maruz kalacaksa kendi evinde kılması daha hayırlıdır.**” (Kastamonu Lâhikası, 358) Dinimiz bu derece takvaya, iffet ve hayâya önem verir.

Dinimiz önem verir de biz önem vermezsek o zaman yüce Allah'ın rahmetini celb edemeyiz. Allah'ın rahmetinin olmadığı yerde de rahmet melekleri elbette bulunmaz ve açık saçıklığın yaygın olduğu yerde de rahmet melekleri bizi terk eder.

Sonuç olarak Yüce Allah Kur'ân-ı Kerimde mü'minlerin özelliklerini şöyle sıralar: **"Mü'minler o kimselerdir ki namazlarını huşu içinde kılarlar, boş ve lüzumsuz söz söylemezler, zekâtlarını verir, hayâ ve iffetlerini korur, emanette ve ahitlerine riayet ederler. İşte bunlar kurtuluşa eren mü'minlerdir."** (Mü'minun, 23:1-5) Bu ayet mü'minin bütün güzel vasıflarını özetlemiştir. Mü'min Allah rızasını ve ebedi hayatın saadetini istiyorsa, "İman, namaz, zekât, iffet, hayâ, emanet ve doğruluk" vasıflarına sahip olmalı ve bunları korumalıdır.

İFFET VE İFFET KAHRAMANLARI

"İffet"; çirkin söz ve fiillerden uzak kalma, hayâ ve edep dairesinde bulunma, doğruluk, dürüstlük ve ahlâkî değerlere bağlılık üzere yaşama demektir. Aslı Arapça olan bu kelime, namuslu, şerefli ve ahlâklı olma halini ifade edecek şekilde dilimize de geçmiştir. Özellikle eski nesir ve nazımlarda, izzet ve haysiyetiyle yaşayan, çalıp çırpmayan, haramlardan sakınan ve namusunu koruma mevzuunda fevkalâde hassas davranan kimseler hakkında "afif" tabiri kullanılmıştır.

Kuvve-i Şehviye ve İffet

İslâm ahlakçıları insanda üç temel duygunun bulunduğunu söylemiş; belli ölçüde de olsa hakikatleri görüp, fayda ya da zarar getirecek şeyleri birbirinden ayırma melekesine "kuvve-i akliye"; kin, hiddet, kırgınlık ve atılganlık gibi hislerin kaynağı sayılan güce "kuvve-i gadabiye"; arzu, iştiha ve cismânî hazların menşei kabul edilen duyguya da "kuvve-i şehviye" demişlerdir. Kuvve-i şehviye'nin, hayâ hissinden tamamen sıyrılarak her türlü cürmü işleyecek kadar kayıtsız kalma şeklindeki ifrat hâlini "fısk u fücûr"; helal nimet ve lezzetlere karşı dahi hissiz ve hareketsiz kalma durumunu da "humûd" olarak isimlendirmişlerdir. Kuvve-i şehviye açısından istikamet ve itidal üzere bulunarak, meşru dairedeki zevk ve lezzetlere karşı istekli davranmanın yanı sıra, gayr-i meşru arzu ve iştihalara iradî olarak kapalı kalma tavrını ise "iffet" kelimesiyle ifade etmişlerdir. Bu zaviyeden iffet, umumî manasıyla, iradenin gücünü kullanarak cismanî ve behimî arzuları kontrol altına almak, zinadan ve sefihlikten uzak durmak demektir.

Kur'an-ı Kerim, iman edenlerin iffetli, hayâli ve edep yerlerini koruyan insanlar olduklarını nazara vermiş (Mü'minûn, 23/5-7); iffetli yaşamının mükafatı olarak Allah'ın mağfiretini ve âhiret sürprizlerini müjdelemiş (Ahzâb, 33/35); mevzunun önemine binâen kadınları ve erkekleri ayrı ayrı zikrederek bütün mü'minlere iffetli olmalarını ve iffetsizlik için bir giriş kapısı sayılan haram nazardan kaçınmalarını emir buyurmuştur (Nur, 24/30-31). Ayrıca, Hazreti Yusuf ve Hazreti Meryem gibi iffet abidelerini misal vererek inananlara hayâ ve ismet ufkunu göstermiştir.

Evet, Hazreti Yusuf aleyhisselam, vezirin hanımından gelen bir günah çağrısı karşısında "Ya Rabbî! Bu kadınların beni dâvet ettikleri o işten zindan daha iyidir." (Yusuf, 12/33) diyerek, iffetine toz kondurmaktansa senelerce hapiste yatmayı göze almış ve kıyamete kadar gelecek olan bütün ehl-i imana bir hayâ timsali olmuştur.

Cenâb-ı Allah'ın, "İffet ve namusunu gerektiği gibi koruyan Meryem'i de an. Biz ona rûhumuzdan üfledik, hem onu, hem oğlunu cümle âlem için bir ibret yaptık." (Enbiya, 21/91) diyerek yücelttiği Hazreti Meryem de bütün insanlık için tam bir iffet örneğidir. Öyle ki, temiz ve nezih bir atmosferde, iffetli ve şerefli bir şekilde yetişen Meryem validemiz, o paklardan pak mahiyetiyle adeta mücessem iffet haline gelmiştir. Bundan dolayıdır ki, Hazreti İsa'nın doğumunu dile dolayan bazı kimselerin yakışıksız sözleri karşısında bin bir ızdırapla, "Keşke bu iş başıma gelmeden öleydim, adı sanı unutulup gitmiş biri olaydım!" (Meryem, 19/23) diye inlemiştir.

İffetin bu umumî manasını hatırd tutmakla beraber, onu daha geniş ve şümüllü olarak ele almak da mümkündür. Bediüzzaman hazretlerinin, "Helal dairesi geniştir, keyfe kâfi gelir. Harama girmeye hiç lüzum yoktur." şeklinde dile getirdiği ölçüye göre iffet, meşru daire içinde yaşayıp gayr-i meşru sahaya nazar etmeme, el uzatmama, adım atmama demektir. Dolayısıyla, iffetli bir insan, göz, kulak, el, ayak gibi bütün âzâların helal dairedeki lezzetleriyle iktifâ etmeli, hiçbir şekilde ve hiçbir yolla haram işlememeli, izzet ve haysiyetine dokunacak durumlardan da sakınmalıdır.

Fakir Ama Afif

Bu açıdan, insanın kendi el emeği ve alın teriyle kazandığına razı olması, başkasının malına göz dikmemesi, daha çok kazanma ve daha rahat yaşama hırsıyla gayr-i meşru daireye el uzatmaması ve dilencilik yapmaması da iffetin ayrı bir yanıdır. Evet, insan kendi emeği ve alın teriyle geçimini sağlamalı, gerekirse inşaatlarda taş kırmalı, hamallık yapmalı ama asla başkalarına el açmamalıdır.

Kur'an-ı Kerim, ihtiyacı olduğu halde dilenmeyenleri takdirle anmış ve onların durumunu da iffet çerçevesine dahil etmiştir. "Bu yardımlar, kendilerini Allah yoluna vakfeden yoksullar içindir. Bunlar yeryüzünde dolaşma imkânı bulamazlar. Halktan istemekten geri durmaları sebebiyle, onların gerçek hallerini bilmeyenler, onları zengin sanarlar. Ey Rasûlüm, sen onları simalarından tanırsın. Onlar yüzüzlük ederek halktan bir şey istemezler. Hem hayır adına her ne verirseniz mutlaka Allah onu bilir." (Bakara, 2/273) mealindeki ayet-i kerime işte bu manadaki iffeti ve iffetlileri anlatmaktadır. Sadakaların kimlere verileceğini belirten bu ayet, Peygamber halkasının Allah yoluna adanmış talebeleri olan, mescidde yatıp kalkan, Rasûl-ü Ekrem'in sohbetlerini dinleyip öğrenerek sonraki nesillere nakletmeye çalışan, vakitlerini ibadetle, ilimle değerlendiren ve iâşeleri de Allah Rasûlü tarafından karşılanan "Ashab-ı Suffe" başta olmak üzere, kendini öğrenip öğretmeye vakfeden, dolayısıyla malı-mülkü olmayan, başka bir meslekte çalışmaya vakit bulamayan ya da güç yetiremeyen ama her şeye rağmen başkalarına da el açmayan, hayâ ve iffetlerinden ötürü dilencilikte bulunmayan her devirdeki fakir fakat afif müslümanları takdir etmektedir.

Evet, bu müstağni insanlar, kimseden karşılıksız bir şey kabul etmeyen, kimseye evvel ve âhir diyet ödeme mecburiyetinde kalmayan aziz ruhlardır. Halden anlamayanlar, izzet-i nefislerini korumayı açlığa tercih eden ve yokluklara katlanıp asla isteme zilletine düşmeyen bu insanları

zengin zannederler. Aslında, dikkat edilse hallerinde fakirlik emareleri görülecektir. Fakat, onlar kimseden bir şey isteyemezler, hele hele ısrarla ve bıktırırçasına hiç istemez ve kat'iyen dilencilik yapmazlar.

Haddizatında, Peygamber Efendimiz (aleyhissalatü vesselam) hakiki fakiri bu çerçevede içinde zikretmiş; "Fakir, kapı kapı dolaşan ve bir iki lokma veya bir iki hurma ile baştan savılan kimse değildir. Gerçek fakir, durumu bilinmediği için kendisine sadaka verilmediği halde, ihtiyaç içerisinde olmasına rağmen iffetinden dolayı başkalarına el açmayan ve halktan hiçbir şey istemeyen insandır." buyurmuştur.

Ashab-ı Suffe'den olan Ebu Hüreyre gibi sahabe efendilerimiz açlıktan kıvrım kıvrım kıvrandıkları halde kimseden bir şey istememeyi ahlâk haline getirmişlerdir. Öyle ki, Hazreti Sevban ve Hakîm b. Hizam'ın da aralarında bulunduğu bazı sahabiler, insanlardan bir şey istememe konusunda Allah Rasûlü'ne söz vermiş ve ömürlerinin sonuna kadar sâdik kaldıkları bu vaadlerinden dolayı asla sadaka kabul etmemiş; hatta deve üzerindeyken kırbaçları yere düşse onu bile kimseden istememeleriyle meşhur olmuşlardır. İşte, "Her kim iffetli olmaya çalışır, yüzsüzlükten sakınırsa Allah da onun iffetini korur ve artırır. Bir insanın bir ip alıp sırtında odun taşıyarak onu azıcık hurmaya satması, dilenmesinden daha hayırlıdır." buyuran Peygamber Efendimiz'in bu tavsiyesine uygun yaşamak da iffetin önemli bir derinliğini teşkil etmektedir.

Rasûl-ü Ekrem Efendimiz'in (aleyhi ekme'lü't-tehayâ) sabah-akşam tekrar ettiği dualardan biri, "Allah'ım! Senden hidayet, takva, iffet ve gönül zenginliğiyle beraber başkalarına muhtaç olmayacak kadar rızık istiyorum." niyazıdır. Her söz, hal ve tavriyle hidayet üzere olan, muttakilerin imamı ve iffetlilerin en affi Allah Rasûlü'nün hidayet, takva, iffet ve gönül tokluğu istemesi, hem bu hususlardaki temadî ve derinlik talebi şeklinde anlaşılmalı hem de ümmet-i Muhammed'in (aleyhissalatü vesselam) neler istemesi gerektiğine bir işaret olarak kabul edilmelidir.

Ayrıca, söz ve yazılarımızda sık sık kullandığımız ve bazen "fikir namusu" bazen de "düşünce iffeti" olarak zikrettiğimiz bir husus daha vardır. Özellikle, heva ve hevesi fikir suretinde takdim etmeme; ulvî ve derin hakikatleri anlatırken fantastik ve muğlak ifade avcılığı yapmama, fakat, pespâye sözlere ve bayağı ifadelerle de yer vermeme; kullandığımız hemen her kelimeyi bir mücevherci titizliğiyle seçerek dilin saffetini korumaya çalışma ve okuyucuyu mutlaka hayra, güzele sevk etme gibi konularda hassas davranma da iffetin bu çeşidini oluşturmaktadır.

Aslında, düşünce iffetini yakalamak ve korumak için tahayyül ve tasavvur planındaki duyguları dahi temiz tutmaya çalışmak gerekir. Çünkü, fikir, söz ve ameller bir yönüyle hayalde mayalanır. Bundan dolayıdır ki, Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), "Fena duygular, seni hayallerinde yakalayınca, ilk fırsatta hemen onlardan kurtulmaya çalış; yoksa, bir müddet sonra götürüldüğün yerden geriye dönemezsin" demektedir. Evet, bir şeytanî ok gelip hayalinize çarptığı zaman dönebiliyorsanız hemen geriye dönmeli ve zihninizde meydana gelen yırtığı vakit geçirmeden dikmeye çalışmalısınız. O ok daha derinlere nüfuz etmeden ve aldığınız yara sizi öldürecek seviyeye ulaşmadan bir tabyaya sığınmalı, ezeli düşmanınızın saldırılarından korunmalısınız. Aksi halde, bazı hayal deryalarına yelken açmış olur, onun dalgaları içinde

savrulur durur ve sahile çıkmaya yol bulamayacak kadar kıydan uzaklaşırsınız. Öyleyse, yol yakinken ve iradenizin gücü yetiyorken kötü duygu ve fena tutkuların kurtulmalısınız!..

Küçükken Önemsemezsen Büyüyünce Halledemezsin

Kur'an-ı Kerim ve Sünnet-i sahîha "sedd-i zerâî" adı altında bu mevzuya vurguda bulunmakta ve değişik hadiseler münasebetiyle farklı ifadelerle bu hususu nazara vermektedir. Bildiğiniz gibi; "sedd" menetme ve engellenmenin adıdır; "zerâî" de sebep ve yol manasına gelen "zerâ" kelimesinin çoğuludur. "Sedd-i zerâî" ise, fenalıklara ve günahlara götüren yolları tıkama, harama sebep olabilecek fiillerden kaçınma demektir. Mesela, zina büyük bir günahdır. Harama nazar bu günaha götüren bir sebep olduğu için o da günahdır ve yasaklanmıştır. Bunun için, Kur'an-ı Kerim, "Zina etmeyin", "Yetim malı yemeyin" emrini ifade ederken "Zinaya yaklaşmayın", "Yetim malına yaklaşmayın" şeklinde seslenmekte ve neticede günaha götürebilecek atmosferden uzak durmayı emretmektedir.

Evet, göz görür, kulak dinler, dil telaffuz eder; görülen, duyulan ve söylenen şeyler zihinde kurgulanır; tahayyül tasavvura dönüşür, o da gidip taakkulle belli bir kalıba dökülür, bir kılıfa girer.. ve sonra bu vetire insanın iradî davranışlarına tesir eder; el tutar, ayak gider... Dolayısıyla, daha tahayyül durağında iken günahın önü kesilmeli; onun tasavvura ve sonrasına ulaşmasına mani olunmalıdır. Mesela; harama nazar önü alınabilecek ve iradeyle kaçınılabilecek bir tehlikedir. Biraz gayret etseniz bakmamaya katlanabilirsiniz. Gözünüze ilişen çirkin bir manzaradan sıyrılma, iradenizin belini bükebilecek kadar büyük bir yük değildir; gözünüzü kapamaya irade gücünüz yeter. Fakat, nazarlınızı haramdan çevirmez, kendinizi o işe salar ve bir "bakma tiryakisi" olursanız artık geriye dönme ihtimaliniz azalır. Hele bir de gözünüzden zihnimize akan manzaraları tasavvurla, taakkulle besler ve büyütürseniz sahilden ayrılmış sayılırsınız. Ondan sonra geriye dönmek çok daha büyük cehd ü gayret ister. Şair bir arkadaşımın, "İsyân deryasına yelken açmışım / Kenara çıkmaya koymuyor beni!.." dediği gibi, Allah muhafaza, o günah deryası, dalgaları arasında sizi evirir çevirir ve kıyıya çıkmanıza izin vermez.

Üç İffet Kahramanı

Tam günah eşiğinde ve uçurumun kenarında iken geri dönebilen ve büyük bir felaketten kurtulan yiğitler de yok değildir. Mahşerin dehşet verici tehlikelerinden "zıllullah"a sığınarak korunacak olan yedi grup insan anlatılırken, böyle bir iffet kahramanına da işaret edilmektedir. Zira, namus ve haysiyetini muhafazada fevkalâde hassas ve shehevânî isteklerine karşı alabildiğine kararlı o babayiğit, güzellik ve servet sahibi bir kadının günaha davetini "Ben Allah'tan korkarım" çığılığıyla reddedebilmiş ve irade ile aşılabilir gibi görünen bir akabeyi aşabilmiştir.

Hazreti Ömer'in (radiyallahu anh) gözünün nuru olan delikanlı da o ismet ufkunun temsilcilerindedir. O da bir tuzağa düşüp günaha karşı hafif bir temayül gösterecek gibi olunca birdenbire "Allah'a karşı gelmekten sakınanlara şeytandan bir dürtü ilişince, hemen düşünüp kendilerini toparlar, basiretlerine tam sahip olurlar." (A'raf, 7/201) mealindeki ayeti hatırlamış; Cenâb-ı Allah'tan hayâ etmiş; günah eşiğinden geri dönmüştür.. dönmüştür ama vicdanı o

kadarcık bir meyli bile iffetine yakıştıramamış, gönlü Allah korkusundan hâsıl olan heyecana dayanamamış ve genç oracığa yığılıp kalmıştır. Bedeni oracığa yığılıp kalsa da "iffet şehidi" ya da "ismet şehidi" denebilecek o yiğidin hatırası da bir yâd-ı cemil olarak günümüze kadar ulaşmıştır.

"Mağara hadîsi" olarak da bilinen bir hadis-i şerifte de yine böyle bir iffet kahramanından bahsedilmektedir. Gecelemek için bir mağaraya sığınan üç kişi, dağdan kopan büyük bir kaya parçası yuvarlanıp çıkışı kapayınca bir türlü oradan çıkamazlar. Bunun üzerine, sırayla Hak katında makbul olduğuna inandıkları bir ameli vesile edinerek Cenâb-ı Hak'tan kayanın yuvarlanıp gitmesini dilerler. Her birinin duasıyla kaya biraz hareket eder ve nihayet o üç arkadaş kurtulurlar. Onlardan birincisi, anne-babasına karşı ihsanla davranışına tevessül ederek niyazda bulunur; sonuncusu da, çalıştırdığı işçinin ücretini vaktinde veremeyince, daha sonra onun parasını işletip nemalandırarak eksiksiz teslim edişi hürmetine rahmet-i ilahiyeden yardım ister. İkinci şahıs ise, "Allahım! Amcamın bir kızı vardı. Onu herkesten çok seviyordum. Ondan kâim almak istedim ama bana hiç yüz vermedi. Fakat, bir kıtlık senesinde elime düştü. Ona kendini teslim etmesi mukabilinde yüz yirmi dinar verdim, mecburen kabul etti. Ne var ki arzuma nâil olacağım sırada, "Allah'tan kork da iffetime dokunma!" dedi. Ben de, o söz üzerine, insanlar arasında en çok sevdiğim kimse olduğu halde onu bıraktım, verdiğim parayı da geri almadım. Allahım eğer bunu Senin rızan için yapmışsam, bizi bu sıkıntıdan kurtar!" diyerek iffetini muhafaza edişini makbul bir amel olarak Allah'a arz eder.

İşte, bu üç misaldeki affif insanların ortaya koyduğu kahramanlıklar herkese müyesser olmaz. Bunlar, çok istisnâ olan irade zaferleridir. O türlü durumlarda devrilmeme her insanın ulaşabileceği bir başarı değildir. Pek çokları o kaygan zeminlerde ayakta kalamaz ve yıkılır. Dolayısıyla, daha o noktaya kadar götürmeden meselenin önünü almak gerekir. Öyle tehlikeli sahalara hiç girmemek, uçurumun kenarına hiç yaklaşmamak ve günah sahillerinde asla dolaşmamak icap eder. Nitekim, Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), "Kim Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsa, kendine helal olmayan ve yanında mahremi bulunmayan bir kadınla baş başa kalmasın. Zira, onların üçüncüleri şeytan olur." buyurmakta ve arz ettiğim sedd-i zerâi düsturuyla günah yollarını daha baştan kapamamız ikazında bulunmaktadır.

Sözün özü; "iffet", dil, göz, kulak, el, ayak gibi uzuvları günahlardan koruyarak ve helal dairedeki zevk ve lezzetlerle iktifa ederek haramlardan uzak kalmaktır. Ahlakî değerlere bağlı ve günahlardan âzâde yaşamanın en mühim vesilelerinden biri sedd-i zerâi prensibine uygun şekilde davranmak ve ayakları kaydıracak zeminlere hiç yaklaşmamaktır. İffeti, düşünce namusundan meslek ahlakına kadar geniş bir çerçevede değerlendirmek daha doğru olsa gerektir. Nitekim, müstağni davranmak, başkalarına el açmamak, dilencilik yapmamak ve kimseye yüz suyu dökmek de iffetin çok önemli derinliklerinden sayılmıştır.

AHİR ZAMAN FİTNELERİ KARŞISINDA DURUMUMUZ NEDİR VE NASIL KORUNABİLİRİZ?

Ahir zaman kavramı, kıyamet kopmadan önceki sor zaman dilimini ifade eder. Bu dönem imanı yaşamanın zor olduğu, fitnelerin bol olduğu bir dönem olacaktır. Bu dönemdeki fitneler hakkında hadisi şeriflerde bazı haberler mevcuttur. Hadisi şeriflerde bu dönemde imanı

korumanın zor olduğu bildirilmekte, elde kor tutmaya benzetilmektedir. Bir insan elinde kor tutamayacağı için onu atacaktır. Ahir zamanda da bir çok insan imanını korumakta zorlanacak ve imandan uzaklaşacaktır. Böyle bir zamanda imanı korumak için çok gayret etmek gerekecektir.

Bu yönüyle bakıldığında ondokuzuncu asır ve devamı Ahir zamanın özelliklerini üzerinde taşıyan sıkıntılı bir asırdır. On dokuzuncu asır, çeşitli İslâm ülkelerinin istilâya uğradığı ve batının bâtil düşüncesinin hegemonyası altında ezildiği bir devrenin adı gibidir. Onlardan intikal eden bütün fitne kıvılcımları bir yangın meydana getirmiş, bu yangın toplum hayatını yakıp kavurmaktadır. Bu fitneler yüzlercedir. Günümüzün nesli böyle fitnelere karşı tavrının ne olması gerektiğini sormaktadır. Şu sorunun sorulmaya başlanması bile bizi sevindirmektedir. Bu bir merhale kât edişin belirtisi olarak kabul edilip değerlendirilmelidir.

Küfür cephesi, evvelâ okunu tevhîd akîdesi üzerine atmıştır. Cenâb-ı Hakk'ın varlık ve birliği hakkında zihinleri bulandırmak istemiş ve belli bir devre bunda muvaffak da olmuştur. Bu millet, Allah'ı inkâr etmenin bir moda hâlini aldığı devirleri de görmüştür. O devrede din bütünüyle hafife alınır olmuş ve dinin mukaddes saydığı mefhûmlar hakârete mâruz bırakılmıştır. Milletin Kur'ân'a olan bağlılığı sistemli şekilde ruhlarda yok edilerek onun yerine başka kitapların gönüllerde yer etmesine gayret edilmiş, inananların sînelerinde apayrı bir sevgi tahtında oturan Hz. Muhammed (sas)ın yüce isminin oradan sökölüp, başkalarının yerleştirilmesine çalışılmış, hatta Kâbe'nin yerine başka yerler teklif edilmiş ve işte nesiller böyle bir kaos içine itilerek özünden ve kökünden koparılmak istenmiştir. Bütün bu hareketler umum millette bir tesir icrâ edemese bile yeni ve toy nesiller buna mukâbele etme irâde ve gücünü kaybettiklerinden pek çoğu itibâriyle o akıntıya kapılıp gitmişlerdir. Bugün bu fitne sebebiyle, nice ruhlar yaralı, nice kafalar mâlül ve nice vicdanlar kapkaranlıktır. Dinden dönmelerin haddi hesabı yoktur. Taşdıkları isimler kendimizi uğruna fedâ edeceğimiz şahıslara âit isimler olmasına rağmen, o isimlerin taşıdığı mânâ ve muhtevâyâ düşman kesilen insanlar ortaya çıkmıştır. Bu devrede sadece dünyâ nazara verildi. Cismâniyeti kamçılaman şeyler sevdirdi. İnsanlar, âhirete mukâbil şu fânî ve geçici dünyâyı satın alır oldular. Çünkü meydana getirilen umûmî efkâr o merkezdeydi. Herkes bilerek veya bilmeyerek böyle bir yarışın içine çekilmişti. Âhireti tercih edip o yola girenler horlanıyor, diğerleri ise itibâr görüyordu. Bunların hepsi birer fitneydi ve insanı dinden uzaklaştırıyordu... İşte neslimiz böyle bir tehlike yoldan geçme mecburiyetinde bırakıldı. O yolda bir tarafta kadın bir

çengel olarak asılmış duruyor, başka bir yerde içki, bir başka yerde de kumar, rüşvet, aldatma, faiz gibi günahlar duruyor. Bütün bunlar birer çengel gibi asılmıştı ve nesiller için de bu yoldan geçme mecbûriyeti vardı. Geçenler birinden kurtulsa büyük bir ihtimâlle diğer çengellerden birine katılıp kalıyordu. Karşıya geçebilen seçkinler ise tahmin edilenden daha azdı.

Bir kuyuya nereden düşüldüyse çıkış ve kurtuluş yeri de oradan olacaktır. Nasıl ki insanların kalbine imana ait konularda bazı şüphe ve tereddütler atarak onların imanlarını tahrip ettilerse, yine o yıkılma noktasından işe başlamalıdır. Fitne ateşi, akîde plânında geldiği deliğe tekrar tıkanmalıdır. Öncelikle yapılması gereken Allah'a iman başta olmak üzere, diğer iman mevzuları üzerinde durmaktır. İnsanların inanç noktasında şüpheleri varsa onları gidermek, imana ait konuları tatmin edici bir tarzda anlatmak olmalıdır.

Amelle ilgili fitnelere, günahlarla alâkalı kıvılcımlara gelince, Kuran'dan, Allah Rasûlünün nurlu beyânlarından ve okuduğumuz eserlerden aldığımız derslerle o ateşi de bizler söndürmeye çalışacağız. Kendi dünyamıza ait eserleri iyi okumalıyız. Bilgi noktasında iyi beslenmelidir. Ancak bu mevzûda cemaatin desteğine ihtiyacımız muhakkaktır. Dinin amel noktasında yaşanabilmesi için bir gurubun içinde olmalı ve beraber hareket etmelidir. Zira fitneler birer düşman ordusu gibi üzerimize gelirken, fert olarak onlara mukâbelemiz gayet güçtür, hatta imkânsızdır. Ve unutmamalı ki; Cenâb-ı Hakk'ın rahmeti dâima cemaatla beraberdir. Bir cemaatin içinde olursak başta Allah bizi fitnelere karşı muhafaza edecektir. Onun ötesinde beraber olduğumuz arkadaşlarımız ve yakınlarımız bizi fitnelere karşı koruyacaktır.

CÜLEYBİB

Allah Rasulü'nün huzuruna bir genç gelir. Sahabe, bu gencin ismini açıkça zikretmez; ancak bazı rivayetleri tevhit edip birleştirdiğimizde, bu gencin Cüleybib (ra) olduğu anlaşılıyor. Bu genç gelir ve: "Ya Rasûlallah, zina için bana izin ver, çünkü tahammül etmem mümkün değil" der. Orada bulunanların reaksiyonu çeşitli olur. Kimisi ağzını kapamak ister ve "Rasûlullah'a karşı böyle terbiyesizce konuşma!" imasında bulunur, kimisi eteklerinden tutup çeker. Kimisi de suratına bir tokat vurmaya niyetindedir. Ama, bütün bu olumsuz davranışlara sadece şanı yüce Nebi, şefkat peygamberi ve merhamet âbidesi, susar; onu dinler, sonra da yanına çağırır, dizlerinin dibine alır ve sorar:

-Böyle bir şeyin senin ananla yapılmasını ister miydin?

-Anam babam Sana feda olsun Ey Allah'ın Rasûlü, istemezdim.

- Hiç bir insan da, anasına böyle bir şey yapılmasını istemez!
- Senin bir kızın olsaydı, ona böyle bir şey yapılmasını ister miydin?
- Canım Sana feda olsun Ya Rasûlallah, istemezdim.
- Hiçbir insan da, kızı için böyle bir şey yapılmasını istemez!
- Halanla veya teyzenle böyle bir şey yapılmasını ister miydin?
- Hayır, Ya Rasûlallah, istemezdim!
- Kız kardeşinle ister miydin bir başkası onunla zina etsin?
- Hayır, hayır, istemezdim.! Ve son söz,
- Hiç kimse de, halasıyla, teyzesiyle ve kız kardeşiyle zina edilmesini istemez.

Allah Rasûlü, elini bu gencin göğsüne koyar ve şöyle dua eder: "ALLAH'IM bunun günahını bağışla, kalbini temizle ve namusunu muhafaza buyur."

Cüleybib, bu duadan sonra iffet âbidesi haline gelmiştir.

Günümüzde başkasının mahremiyle arkadaşlık etmeyi mübah sayanlara ne güzel bir cevap.

İslama göre zina yedi büyük günahın biri sayılmıştır. ALLAH Rasûlünün mukaddes beyanlarından öğrendiğimize göre elin, dilin ve gözün de zinası vardır. Nebiyyi Ekrem, ALLAH'ın sevmediği ve gazabı cezbedici bu günaha karşı mü'minleri ısrarla uyarmıştır. Evet, günaha karşı hassasiyet kalpteki imanın en belirgin işaretidir.

GÖZLERİ KORUMA

"Mümin erkeklere söyle: Gözlerini (harama bakmaktan) sakınsınlar, kıssınlar, ırzlarını korusunlar. Bu (hareket) onlar için daha temiz (ve yararlı)dır. Şüphesiz Allah onların yaptıklarından haberdardır. Mümin kadınlara da söyle: Gözlerini (haramdan) sakınsınlar, kıssınlar, ırzlarını korusunlar. Süslerini göstermesinler. Ancak kendiliğinden görünen müstesna. Başörtülerini yakalarının üzerine koy(up ört)sünler."

(Nur/30-31)

Harama bakma mevzuunda "Şeytanın zehirli oklarından bir oktur." diye hadislerde de buyruk var.

Evet yol iki ya kuran ve hadis yolu ya da nefis ve şeytan yolu.

HARAMA NAZAR

Bediüzzaman hazretlerine Risale-i nur talebelerinden genç bir hafız “Bende unutkanlık hastalığı artıyor ne yapayım” diye sorar. Bediüzzaman “Mümkün oldukça namahreme bakma çünkü imam-ı Şafinin dediği gibi harama nazar unutkanlık verir” cevabını verir.

Üstad bu mevzuyla ilgili hatıralarından şöyle bahseder:

Ellibeş sene evvel, Bitlis Valisi Merhum Ömer paşa'nın hanesinde onun ısrarı ile iki sene kaldım. İlme büyük hürmeti vardı. Onun altı adet kızları vardı; üçü büyük, üçü küçük. Ben üç büyükleri, iki sene beraber aynı hanede kaldığımız halde birbirinden ayırt edemez, tanıyamazdım. Hiç dikkat etmemiş, bakmamıştım ki, bileyim. Bana: “neden bakmıyorsun?” dediler.

Dedim:” İlmim izzetini muhafaza etmek için beni baktırmıyor.”

Yine İstanbul'da kaldığım günlerden birinde Kağıthanede şenlik yapılıyordu. Ben, merhum mebus Molla Seyyid Taha ve merhum Seyyid Hacı İlyasla beraber kayıkla Kâğıthaneye giderken Haliç'in iki tarafında binlerce açık saçık Rum, Ermeni ve İstanbullu kadınlar, kızlar vardı. O kadınların yanlarından geçiyorduk. O bir saatlik seyahat boyunca Molla Taha ve Hacı İlyas nöbetle beni takip etmişler. Haberim yoktu. Seyahatin sonunda:

“Senin bu haline hayret ettik, hiç bakmadın.” dediler.

Dedim: “Lüzumsuz, geçici, günahlı zevklerin akıbeti elemeler, üzüntüler olduğu için, istemiyorum.”

Evet, harama nazar Kur'an'ı Kerim de ve hadisi şeriflerde yasaklanmıştır. Madem dünyadaki her bir lezzet geçicidir. Öyle ise insan fani alemde alacağı az bir zevk uğruna, hem ebedi hem de nihaysiz zevklerle müşerref olacağı ahiret alemini heba etmemelidir.

GÜNAHTAN KORUNMA

Kur'anda bir ayette “zina etmeyin” denilmemiş de “zinaya yaklaşmayın” denilmiştir ve yine “yetim hakkı yemeyin” denilmeyerek yetim malına yaklaşmayın ifadesi kullanılmıştır. Evet günaha girme kapıları daha baştan kapatılmalıdır.

***

İnsan, yalnız kalmaktan yıldırançıyandan kaçır gibi kaçmalıdır; Çünkü yalnızlık yılanca, çıyanca düşüncelerin insan ruhunu sarmasına yol açar.

***

Günah hususunda Bediüzzaman Hazretlerinin şu tenbihi çok manidardır: “Günahtan yılandan çiyandan kaçar gibi kaçın.” Der. Zira onların ne zaman ve nereden saldıracakları belli olmaz. İşte günah da böyle akrep ve çiyandan gibi kalleştir.

***

Unutmayalım: GÜNAHLARA KARŞI TEYAKKUZ, ALLAH’A KARŞI VEFALI OLMAK DEMEKTİR.

Kery James

Yusuf İslam kadar olmasa da kendi alanında ün kazanmış bir Batılı şarkıcı daha Müslüman oldu ve kendisi bundan sonra İslâm’a uygun müzik yapacağını ilan etti.

İslâm’ı seçen siyahî rap müzikçisi Kery James, son aylarda bu seçimiyle konu oldu Fransız gazetelerine. Bunlar arasında, Libération gazetesi 24 Kasım 2001 tarihli nüshasında, Kery James için iki uzun yazı yayınladı.

Gazetenin sorularına verdiği cevaplarda “Eskiden insanları eğlenceye ve şehvete yönelten müzikler yapıyordum” diyor Kery James. “Şimdi ise onları sorumluluk almaya teşvik eden musikiye ağırlık veriyorum.”

Libération muhabiri, bu muhtedî şarkıcıyla ancak Ramazan ayı içinde buluşabildiğini ve konuşmak için de iftar saatini beklemek zorunda kaldığını belirtiyor yazısında. Şarkıcının ekibinin de Müslümanlığı seçtiğini ve hepsinin oruç tuttuğunu da kaydediyor.

Kery James, “Geçmişte büyük hatalar işledim. Müziğimle gençliği şiddete, uyuşturucuya ve demagojiye ittim. Artık onları dürüst ve sağlıklı yaşamaya sevk ediyorum” diyor sözkonusu söyleşide. Niçin Müslüman olduğu sorusunu ise, “Bu din bana bir denge getirdi ve sorumlu bir kişi gibi hareket etmeme imkân verdi” diyor.

Ünlü şarkıcının Müslüman olduktan sonra adını değiştirip değiştirmediği hususunda hiçbir bilgi vermeyen gazete, Kery James’in şu sözlerini aktarıyor: “Rap müziğinde, kadınlar, benim kendi kız kardeşimi görmek istemediğim ve kadınlığa yakıştıramadığım bir pozisyonda gösterilmek isteniyor. ‘Haydi kıpırdan, canının istediğini yap!’ deniliyor. Ben kendi kızkardeşim için istemediğimi, başkalarının kızkardeşleri için de isteyemem.”

KORKU VE TİTREYİŞ

İbn Ömer Hz.Peygamberden şöyle rivayet etmiştir; Sizden önce yaşayanlar arasında Kifl adında biri vardı. Bildiğinden hiç şaşmazdı. İhtiyaç içinde olduğunu bildiği bir kadına gelerek, altmış dinar verdi. Kadından kâim almak üzere teşebbüse geçince, kadın titredi ve ağladı. “Niye ağlıyorsun?” diye sorunca, kadın:

“Bu benim [şimdiye kadar] hiç yapmadığım bir amel. Bu günaha beni razı eden de fakirliğimdir!” dedi.

Adam da:

“Yani sen şimdi Allah korkusuyla mı ağlıyorsun?” dedi. “Öyleyse, Allah’tan korkmaya ben senden daha lâyıkım! Haydi git, verdiğim para da senin olsun. Vallahi ben bundan böyle Allah’a hiç asi olmayacağım!”

Adam o gece öldü. Sabah, kapısında şu yazılı idi:

“Allah Kif’i başıladı!”

Halk bu duruma şaşırıldı kaldı. Allah o devrin peygamberine Kif’in durumunu vahyen bildirinceye kadar şaşkınlık devam etti.

NEFSE RAĞMEN

Yusuf gibiydi, ALLAH güzellik vermişti, eda endam vermişti, dolayısıyla daha çok tehlikeye maruz-du. Şeytanın, nefislerin boy hedefiydi bu genç. Ama O, namazını hep cemaatle kılmaya çalışır ve Ömer’in arkasında ilk safta olmaya çalışırdı.

Ömer de namazdan evvel arkasındakileri kontrol eder, kim eksikse hemen arkasına takılır sorardı, “falan nerede?” diye. Çünkü O Ömer’di. Bir gün arkasında bu genci göremedi ve sordu “Falanca genç nerdedir?” diye. Sahabelerde: “Ey emirel mü’minin o dün öldü ve biz size söylemeyip götürüp gömdük.” Dediler. Ömer neden vefat etti? Diye sorunca Macerayı anlattılar:

Mescide gelip giderken bedeni karşısında sürekli zaaflarının tesirinde yaşayan bir kadının kapısından gelip geçiyordu. İhtimalki o kadın imanı adına henüz yolda idi ve iman henüz içine oturmamıştı. Bunun için tüm fattanlığını kullanıyor o gence sahip olmaya çalışıyordu. Bu durum ise o yiğitin umranda değildi. Hergün kapının önünden gelip geçiyor ama başını kaldırıp bakmıyordu. Nihayetinde kadının bu şiddetli arzusu, hırsı adeta ısrar haline gelen içteki duaları, neredeyse ona tesir etti. Azıcık içinde kayma gibi bir şey oldu. Fakat bu henüz bakışlarına kaymadan delikanlı kendini yoklayınca baktı ki dilinde şu ayet: “Onlar ki takva dairesinde yaşadılar. Hayatlarını rahat bir çizgide sürdürürken hep ALLAH ile irtibat içinde oldular. Dar bir zamana gelince, kayma söz konusu olunca ALLAH onların gözlerini açtı. Hakikate uyandırdı.”

Kim bilir o ayeti kaç defa okumuştur ki dilinde virdi zeban olmuştu. Ayet diline dolandı. Rabbinin kendisini arkadan tutuşu karşısında kalbi dayanamadı durdu ve öldü. Öldü ama bir kadının kapısı önünde. Sahabi de ayıp olur diye Ömer’e ve kimseye haber vermeden götürüp gömdüler.

Hz. Ömer götürün dedi beni onun mezarına. Götdürdüler. Gence seslendi Ömer:

-“ALLAH’tan korkanlara değil tek cennet iki cennet birden vardır.” Diye. Birden mezardan bir ses yükseldi.

-“Senin dediğinin ben iki katını buldum ALLAH huzurunda.”

Evet, Onu frenleyen için şehvet insanın ayakları altında bir roket gibidir. Onu bir hamlede alay-ı illiyine çıkarır. Önemli olan şehvetin olmaması değil var olanı frenleyebilmektir. Günahlara karşı sabır, roketin yukarı çıkması gibi insanın ALLAH'a yükselmesine sebep olur.

İnsan boğuşmalı nefsi ile. İradesinin olduğunu ortaya koymalı, iradesini kullanmalı ve kendini ispat-lamalı. Bir nefhada ALLAH'a ulaşmalı. Ayrıca unutmamalıdır ki helal dairesi genişir ve keyfe kâfidir. Zehirli bir bal hükmünde olan nefsin arzularından olabildiğince uzak durmalı ve bir günah karşısında da O Rahmeti Sonsuz'un kapısını çalmayı ihmal etmemelidir.

Parmağını ateşe tutan öğrenci

İstanbul'un ahşap binalarının kim bilir kaçınıcı yangınını teşkil ediyordu buradaki son yangın. Kışın soğğunun bile ateş gibi yaktığı bir geceydi. Sonraları ismini sokağa verecek olan müthiş yangın da işte böyle bir gecenin yarısından sonra iki katlı ahşap bir evde başlamıştı. Kısa zamanda etrafı saran ateşlerin içinden canını kurtaran kurtaranaydı. Alevlerin aydınlığında sokağa fırlayan genç kızcağız da bunlardan biriydi. Ne yapıp nereye gideceğini şaşırınca Şehzade Camii'nin medreselerinden birinin camlarından görünen bir ışık ümit vermişti. Dışlerini şakırdatan bu soğğa daha fazla dayanamazdı. Bugün kız talebe yurdu yapılan medresenin kapısını itip içeri girdi.

Gaz lâmbasının ceviz rahle üzerine serptiği ışıktaki Kur'ân tefsiri mütalâa eden dalgın talebe başını kaldırıncaya bir mânâ veremedi:

- Kimsin sen, in mi cin mi? Gecenin bu saatinde ne işin var burada?

- Ben in, cin değilim. Din kardeşlerinden biriyim. Mahallemizde çıkan yangın bizi de alevler içine aldı, canımı zor kurtarıp, buraya sığındım.

- Olmaz! Ben şu anda tefsir mütalâa eden bir talebeyim. Şaibeli hareketlerden uzak kalmam lâzım. Seni buralarda görürlerse dedikodunun önünü alamayız. Burasını hemen terk etmelisin.

- Gecenin bu saatinde nereye çıksam donarım!

Tefsir talebesi mırıldanarak düşünmeye başlar...

- Hayırdır inşaallah. Herhalde bir imtihana tabi tutuluyoruz?..

Bir iki dakikalık sükût...

- Öyleyse şu duvarın dibindeki kilime sarın ve köşede istirahatine bak.

Gözlerini tekrar kitabına dikip, Beyzâvî tefsirini mütalâaya devam eden talebe, dakikalar ilerledikçe şeytanı ile mücadeleye başlar.

Bir ara:

- Hayır! diye haykırarak parmağını lâmbanın isli alevine tutar, derisi büzülünceye kadar ateşten çekmemekte de ısrar eder.

Mücadele sabaha kadar devam eder, birkaç defa ateşe tutulan parmak iyice yanar ve ucunda bir yara bile meydana gelir. Şafak sökmek üzeredir. Mezun olunca hâkim çıkacak olan talebe sabah ezanıyla birlikte medreseyi terk edip namaza gider. Dönüşte odasında kimsenin kalmadığını görünce rahat bir nefes alır.

Ortalık aydınlanınca yangın yerine koşan kızcağız, babası ile anasının feryatlar içerisinde kendisini aradıklarını görünce bağıırır:

- Babacığım, anneciğim, benim için asla üzölmeyin.
- Kızım nerede kaldın bütün gece?
- İşte şurada, medresenin odasında, bir talebenin yanında.

Ve kızcağız olanları anlatır.

Bu defa Osmanlı paşası baba kızını yanına alarak Şehzade Camii'nde tefsir veren hoca efendinin huzuruna çıkar ve talebelerini toplamasını rica eder.

Hoca üzgün, mollalar hayrette. Bir talebenin kızcağıza iffete aykırı bir davranışta bulunduğu endişesi içindeler...

Toplanan mollaları bir bir gözden geçiren kızcağız birini işaret eder:

- İşte babacığım, parmağının ucu sarılı olan talebe!

Tefsir hocası hayretler içerisinde sorar:

- Selâhaddin, senden asla ümid etmezdim, nasıl oldu da böyle bir şikâyete sebebiyet verdin?

Selâhaddin başını önüne eğer ve hocasından utancından tek kelime bile söylemeye muktedir olamazken kızın babası müdahale eder:

- Muhterem hocam, değerli talebenizi hırpalamayın. Biz onu şikâyet için değil, takdir ve tebrik için aramaktayız. Siz, parmağını niçin sardığını bir sorun ona!

Ve mahcup talebe ısrara dayanamaz anlatır:

- Şeytan bana vesvese verdikçe ben de parmağımı lâmbanın ateşine tutuyor, 'Buna tahammül etmeyi göze alıyor musun?' diye soruyordum. İşte bu sırada parmağım yandı, sarmak zorunda kaldım!

***

Bir Osmanlı paşası olan baba kararını açıklar:

- Hocam der, bu öğrencinin mezun oluncaya kadar bütün masraflarını üstlenmekle kalmıyor, ayrıca kızımı verip onu damat edinme şerefine de talip bulunuyorum!

TAKVADA BİR ÖLÇÜ

Rasulullah Hz. Ali'ye: "Ya Ali, yolda giderken görülmesi dinen caiz olmayan yerleri açık bulunan bir kadın görürsen hemen başını başka yöne çevir,ona bakma. Zira onu ilk görmek bir göz çarpmasıdır fakat tekrar kafanı çevirir ve ona bakarsan ALLAH katında mes'ul olursun" buyurdu.

Yalnızlık içinde bir şeytanlık vardır

Toplu ve beraber olmada rahmet; ayrılıkta ise bela ve afet vardır. Öyleyse, ayrı ve yalnız kalmamak lazımdır. Ayrı durma öldürücüdür, tehlikelidir. Her huzurun bir insibağı olduğu gibi bir araya gelme de bir insibağ hasıl eder. Ayrıca, bir yerde kalınırken ya da bir yere gidilirken elden geldiğince bizi kontrol edecek birisiyle beraber olmak; yalnız kalmamak, yalnız gitmemek, yalnız dolaşmamak gerekir. Peygamber Efendimiz'in (sallallahu aleyhi vesellem) "Yalnız şeytandır."

sözünü dar anlamamalı. Tek başına bir yerde yatıp kalkmadan, yalnız dolaşmaya kadar, hemen her halükarda o teklik içinde bir şeytanlık vardır şeklinde geniş yorumlamalı. Evet, yalnızlık içinde bir şeytanlık vardır. Allah Rasulü, bunu bir manada iki kişi için de söylüyor. Çünkü, ihtimal hesaplarına göre iki kişi bazı şerleri işleme hususunda mutabakat sağlayabilir. Mümkünse hep üç kişi olmak gerekir. Üç kişinin şer üzere birleşmesi ve birden bire dejenerasyona maruz kalması çok düşük bir ihtimaldir.

Zihin ve düşünce dağarcığımızda sürekli bir şeyler bulundurmamız lazım. Mesela, bir yere gidiyorken; evvela, yapılacak bir iş için oraya gidiyor olmalı. Yol boyunca yapılacak o vazife düşünülmeli. Yola çıkmadan önce de Rabbimize teveccüh ederek iç donanımımızı gözden geçirmeli, çok dua ve istiğfar etmeli. “Ya Rabbi, bin defa kaymaya istihkak kesbetsem de Sen beni kaydırma. -Eskilerin dediği gibi- Elimden-ayağımdan, gözümünden-kulağımdan, dilimden-dudağımdan.. kötü bir şeyin sâdır olmasına meydan verme.” deyip O’nun sıyanetine sığınmalı.

Kontrollü durmak, günahlar karşısında kendini salmamak ve lâubâliliklere karşı kapalı kalmak lazım.

Tesisatçı Gencin İffeti

Kısa ve öz bir hikaye zira uzun lafa gerek yok.Buyrun arkadaşlar....

Musluk tamirciliği yapan yakışıklı bir gencin başından şöyle bir olay geçmişti:

Bir gün gencin dükkanına gelen bir bayan,evinde tamir edilecek musluklar olduğunu söylemişti.

Bunun üzerine beraber eve gitmişlerdi. Eve geldiklerinde kadın kapıyı arkadan kapatmış ve delikanlıyı kendine davet etmişti. Delikanlı bu çirkin teklifi kabul etmeyince:

- Bak bağırırım, bana saldırdı, derim, şeklinde tehdit etmişti delikanlıyı.Delikanlı bunun üzerine:

- Peki kabul ediyorum; fakat benim tuvalete gitmem lazım, diyerek ayrılmıştı kadının

yanından.Tuvalete giderek yüzünü, ellerini, elbiselerini pisliğe bulaştırmıştı. Çıktığında onu bu vaziyette gören kadın tiksinişmiş ve:

-Git, seni görmek istemiyorum, diyerek kovmuştu.

Cehennemin dehşetli ateşleri yerine dünyada pisliğin bulaşmasına zerre kadar aldırmayan genç, az bir pisliğe bulanarak, daha büyük bir pislikten kurtulmuştu.

Bunun ardından evine gitmiş ve temizlenmişti. O gece rüyasında gördüğü nurani bir zât, ona şu müjdeyi vermişti:

-Evlâdım, seni tebrik ederim! Ben Hz. Yusuf’um. Cennette bana komşu olacaksın.

...

Rabb`im bu iffeti yaşamayı cümlemize nasip etsin...